

Steve Jobs và

Ung Thư Tụy Tạng (pancreatic cancer)

Bác sĩ Vũ Văn Dzi, Chuyên Khoa Nội Thương

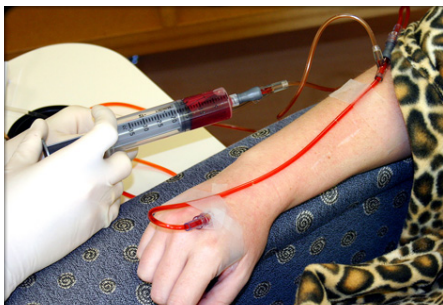
Steve Jobs, người sáng lập ra đại công ty Apple, đã từ trần trong tháng 10 vừa qua, hưởng thọ 56 tuổi, về một chứng ung thư hết sức nguy hiểm mà tỷ lệ tử vong là 95 % sau khi được định bệnh 5 năm. Ung thư tụy tạng mỗi năm làm cho khoảng 45000 người ở Mỹ mắc phải và 37000 người sẽ chết vì căn bệnh này, đứng hàng thứ 4 sau ung thư phổi, ung thư vú và ung thư đại tràng (colo rectal cancer). Năm 2004, Steve Jobs được giải phẫu sau khi mắc phải bệnh ung thư tụy tạng và sau đó được ghép gan (liver transplant) vào năm 2009 khi chứng ung thư đã lan sang lá gan nhưng rồi vì bệnh tái phát khiến Steve Jobs phải từ chức lãnh đạo công ty vào tháng 8 2011 và cuối cùng từ trần trong tháng 10 vừa qua.

Steve Jobs được coi là một trong những nhân vật kỳ tài trong thế kỷ 20 vì đã có công sáng tạo ra những thiết bị làm đảo lộn của sống hàng ngày như Iphone, Ipad, Ipod.. giúp cho kỹ thuật truyền thông được dễ dàng hơn, giản dị hơn. Nhờ Steve Jobs nên công ty Apple trở thành lớn nhất thế giới trên cả công ty Exxon/Mobil mỗi năm thu được hàng trăm tỷ USD tiền lời. Gia tài của cá nhân Steve Jobs được ước lượng khoảng 9 tỷ USD. Khi bệnh trở nặng vào tháng 4 thì Steve Jobs biết rằng không còn sống được thêm bao lâu nữa và viết thư tới ban quản trị rằng “Tôi đã từng tiên đoán rằng đến một ngày nào đó sẽ không còn đủ khả năng để tiếp tục lèo lái công ty và rất tiếc rằng ngày đó đã đến..” Theo lời BS Timothy Donahue thuộc Đại Học UCLA chuyên về ung thư tụy tạng thì căn bệnh của Steve Jobs rất khó chữa vì sau khi được giải phẫu cắt u bướu thì Steve đã được ghép gan và phải dùng nhiều loại thuốc chống miễn dịch khiến làm cho cơ thể suy yếu và ít ai sống thêm được hơn 2 năm..

Ung thư tụy tạng..

Tụy tạng là một tuyến quan trọng của bộ máy tiêu hóa có hai nhiệm vụ khác nhau. Thứ nhất là phần ngoại tiết (exocrine) có nhiệm vụ tiết ra những enzymes giúp tiêu hóa các thực phẩm và thứ hai là những tế bào Langerhans có nhiệm vụ nội tiết (endocrine) tiết ra insulin để điều hòa mức độ đường trong máu. 95 % các trường hợp ung thư tụy tạng xảy ra tại phần ngoại tiết và chỉ có 5 % xảy ra tại các tế bào Langerhans. Steve Jobs bị loại ung thư sau và tương đối dễ chữa trị hơn. Một số BS chuyên khoa cho rằng Steve Jobs đã đại dột nghe lời khuyên của một vài người không chuyên môn nên đã tin tưởng vào một số phương pháp chữa trị khác thường gọi là alternative medicine như ăn chay, tập thiền, bùa chú, dùng thuốc Bắc, thuốc dược thảo khiến việc điều trị bị chậm trễ mất đi nhiều thời gian quý báu. Nếu Steve Jobs nghe lời các BS chuyên môn áp dụng đúng những quy định chữa trị của ngành ung thư thì có lẽ đã không chết.

Tờ báo Fortune cho biết là vào năm 2004, sau khi biết tin bị ung thư tụy tạng thì Steve Jobs đã bay sang Thụy Sĩ để được điều trị bằng một phương pháp mới thay vì giải phẫu mà chỉ bằng quang tuyến trị liệu và hormone không có ở Mỹ.

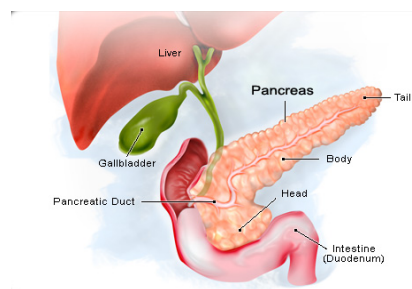
hóa học trị liệu

Việc điều trị bệnh ung thư tụy tạng hết sức khó khăn nên ngoài những phương pháp cổ điển như giải phẫu, quang tuyến trị liệu, hóa học trị liệu các BS đang có những cố gắng tìm ra những phương pháp mới như gene therapy, miễn dịch trị liệu hoặc gần đây nhất là dùng những loại tế bào có khả năng truy lùng và tiêu diệt các bướu ung thư gọi là killer cells. BS Ralph Steinman vừa được giải thưởng Nobel Y học là một trong những người khảo cứu về lối điều trị này gọi là dendritic cell therapy nhưng ông đã từ trần sau khi được Ủy Ban tuyển chọn giải công bố kết quả. Sau khi được định bệnh thì BS Steinman vẫn tiếp tục được điều trị bằng những phương pháp cổ điển như giải phẫu và quang tuyến trị liệu trong khi cố gắng cải tiến phương pháp do ông tìm ra nhưng vì bệnh đã tiến triển sang thời kỳ thứ 4 nên ông đã sống thêm được 5 năm thay vì chỉ có 1 năm như các trường hợp khác..

Trong khi chờ đợi các khảo cứu mới thì hiện nay việc điều trị ung thư tụy tạng chủ yếu là giải phẫu cắt bỏ bướu ung thư và một phần ruột non và bao tử gọi là Whipple operation sau khi bệnh được tìm ra. Một số người sau khi được giải phẫu thì được dùng thêm quang tuyến trị liệu và hóa học trị liệu nên có thể sống thêm được vài năm.. Điều quan trọng nhất vẫn là phải làm sao tìm ra bệnh trước khi đã lan đi nơi khác ví dụ như trường hợp của quan tòa Ruth Ginsberg nên đã cắt bỏ được toàn bộ u bướu nên bà đã thoát chết..

Ung thư tụy tạng nguy hiểm ở chỗ là tuyến tụy nằm sâu trong bụng nên khi bệnh khởi phát thường không có triệu chứng gì hoặc không rõ rệt như đau bụng âm ỉ, đau lưng, mệt mỏi, sụt ký hoặc vàng da.. khiến người bệnh coi thường không chịu được khám kỹ hơn hoặc làm những xét nghiệm chính xác hơn như làm CT scan, MRI, siêu âm. Khi bướu ung thư đã lan rộng sang lá gan thì tỷ lệ tử vong rất cao như trường hợp của Steve Jobs. Một số nhân vật nổi tiếng như tài tử Patrick Swaze, Michael Landon hoặc như ca sĩ danh Luciano Pavarotti đã từ trần về căn bệnh này.

Nguyên nhân và phòng ngừa..

Vì là một chứng ung thư nguy hiểm nhất nên Y học Mỹ đã có rất nhiều cố gắng trong việc tìm hiểu nguyên nhân gây bệnh để rồi tìm ra cách phòng ngừa. Thứ nhất là hút thuốc lá vì khoảng 30 % những ung thư tụy tạng do hút thuốc gây ra. Một thống kê của Đại Học UCLA cho biết là những người hút thuốc thì có nguy cơ bị bệnh gấp 6 lần những người không hút thuốc. Đại Học Thomas Jefferson đã tìm ra một hóa chất trong khói thuốc làm cho bướu ung thư lan ra mau hơn. Những người vừa hút thuốc và uống rượu thì còn dễ mắc bệnh nhiều hơn nữa. Tình trạng mập phì (obesity) cũng dễ gây ra ung thư nhất là ở nữ

giới vì nguy cơ tăng 25 %.

Vì là một chứng ung thư bộ tiêu hóa nên có nhiều khảo cứu về liên hệ giữa ung thư tụy tạng và lối ẩm thực của những sắc dân khác nhau trên thế giới. Các kết quả sơ khởi đều khuyến cáo nên ăn nhiều loại rau củ nhóm crucifers như bắp cải, xu hào, rau xanh, cà rốt vì trong các loại rau này có rất nhiều hóa chất chống lại các tế bào ung thư. Một khảo cứu của Hội Ung Thư cho biết là những người dùng nhiều rau xanh thì nguy cơ bị ung thư đường ruột và tụy tạng giảm 55 % so với những người ít ăn rau xanh. Vai trò của chất xơ (fiber) rất quan trọng vì một khảo cứu của báo Journal of Epidemiology cho biết là dùng thêm chất xơ dưới hình thức ngũ cốc, lúa mạch, chất cám bran thì nguy cơ bị ung thư tụy tạng giảm 48 %. Nên tránh uống nước ngọt (sugary drinks) vì một khảo cứu của Đại Học Georgetown cho biết là những người uống 2 hộp nước ngọt mỗi ngày thì nguy cơ bị ung thư tụy tạng tăng gấp đôi bình thường.

Một khảo cứu của Đại Học Y khoa Hawaii và một số Đại Học khác xác nhận vai trò nguy hiểm của những loại thịt được chế biến (processed meats) như hotdog, thịt đóng hộp, sausage, thịt bò gây ra ung thư đường ruột và tụy tạng hơn 50 % so với những người ít ăn thịt. Có thể những chất mỡ trong thịt bò hay các hóa chất bảo quản nitrites làm thay đổi các DNA trong các tế bào tiêu hóa rồi dẫn đến ung thư. Một vài loại hóa chất lên men có trong các loại thực phẩm như tương, chao, mắm ruốc, mắm tôm cũng gây ra nhiều chứng ung thư đường ruột và tụy tạng..

Gần đây có một vài khảo cứu về vai trò của một số gia vị có khả năng chống lại ung thư. Một khảo cứu của trung tâm trị ung thư nổi tiếng MD Anderson cho thấy là chất curcumin trong củ nghệ (turmeric) hay được người Ấn Độ dùng làm cà ri và có khả năng tiêu diệt những tế bào ung thư tụy tạng trong loài chuột và hiện nay đang có những khảo cứu trên loài người. Một khảo cứu khác kết hợp củ nghệ với loại mỡ cá fish oil làm giảm mức tăng trưởng các tế bào ung thư tới 70 %. BS Robert Wascher chuyên viên về ung thư khuyến cáo là nên dùng những loại thực phẩm và

gia vị kể trên vì hoàn toàn không có hại và có thể giúp tránh một số ung thư nguy hiểm. Chất curcumin trong củ nghệ còn giúp chống lại bệnh Alzheimer và một số bệnh tim mạch khác và hiện nay đang có nhiều khảo cứu về công dụng của loại gia vị này.

Hiện nay đang có nhiều khảo cứu về những phương pháp mới nhất trong việc điều trị bệnh ung thư tụy tạng nhưng quan trọng nhất vẫn là phòng bệnh hoặc như trường hợp của Steve Jobs thì nên tin cậy vào những phương pháp điều trị đã được chứng minh tại những trung tâm Y khoa nổi tiếng nhất vì ít có mấy ai được may mắn như quan tòa Ruth Ginsberg tìm ra được bệnh khi còn chưa lan đi nơi khác..

Bác sĩ Vũ Văn Dzi, MD.